

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.4.2014.
COM(2014) 163 final

2014/0095 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi vize za privremeni boravak i izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te Uredbi (EZ) br. 562/2006 i (EZ) br. 767/2008

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

U okviru schengenske međuvladine suradnje uspostavljena su detaljna pravila o ulascima državljana trećih zemalja i njihovu boravku u trajanju do najviše tri mjeseca tijekom šest mjeseci (tzv. kratkotrajnim boravcima)¹. To je učinjeno u cilju osiguravanja sigurnosti schengenskog prostora² te prava na slobodno kretanje unutar tog područja, uključujući za državljane trećih zemalja. Ta su pravila dodatno razvijena i konsolidirana u okviru Europske unije, nakon stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama. Za potrebe ovog prijedloga ključni elementi zakonodavstva na snazi jesu sljedeći:

- Uredba (EZ) br. 562/2006 (Zakonik o schengenskim granicama) i njezine naknadne izmjene³ kojima su, među ostalim, utvrđeni uvjeti ulaska za državljane trećih zemalja za kratkotrajne boravke;
- Uredba (EZ) br. 539/2001 (Uredba o vizama) i njezine naknadne izmjene⁴ kojima je uspostavljen popis trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica za potrebe kratkotrajnog boravka te popis zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva;
- Uredba (EZ) br. 810/2009 (Zakonik o vizama) i njezine naknadne izmjene⁵ kojima su utvrđeni usklađeni postupci i uvjeti za obradu zahtjeva za vize za kratkotrajni boravak te za izdavanje viza;
- Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma⁶ (CISA) i njezine izmjene kojima je utvrđeno načelo „uzajamnog priznavanja” viza za kratkotrajni boravak. Konvencijom i njezinim izmjenama osigurava se i pravo slobodnog kretanja u trajanju od najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana za državljane trećih zemalja koji su nositelji valjane boravišne dozvole ili valjane nacionalne vize za dugotrajni boravak koje je izdala jedna od država članica⁷.

Naravno, državljani trećih zemalja mogu ostati i dulje od tri mjeseca ili 90 dana na schengenskom prostoru, međutim tu praksu ne treba provoditi na osnovi postojećih odredaba o kratkotrajnom boravku. To bi zahtijevalo namjeru stjecanja boravišta u jednoj od država članica te bi državljani trećih zemalja u tom slučaju trebali podnijeti zahtjev za boravišnu dozvolu ili dugotrajnu vizu dotičnoj državi članici. Takve se dozvole izdaju za određenu svrhu odnosno za potrebe rada, poslovanja, studija, ponovnog spajanja obitelji itd., no, u načelu, ne za turizam. Ne postoje opća horizontalna pravila na razini EU-a kojima se utvrđuju

¹ Valja napomenuti da su se do 18. listopada 2013. mjerodavne odredbe schengenske pravne stečevine odnosile na „tri mjeseca u šest mjeseci od dana prvog ulaska”. Uredbom (EU) br. 610/2013 (SL L, 182, 29.6.2013., str. 1.) ponovno je definiran pojam „kratkotrajni boravak” (tj. vremenski opseg schengenske pravne stečevine) i iznosi „90 dana u bilo kojem razdoblju u trajanju od 180 dana.”

² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/index_en.htm.

³ Konsolidirana inačica dostupna je na:

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R0562:20100405:EN:PDF>.

⁵ Konsolidirana inačica dostupna je na:

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001R0539:20110111:EN:PDF>.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0810:20120320:EN:PDF>.

⁸ SL L 239, 22.9.2000., str. 19.

⁹ Osim ako je drukčije određeno, pojam „države članice” odnosi se na države članice EU-a koje u potpunosti primjenjuju zajedničku viznu politiku (sve države članice EU-a osim Bugarske, Hrvatske, Cipra, Irske, Rumunjske i Ujedinjene Kraljevine) te na zemlje pridružene Schengenu (Island, Lihtenštajn, Norvešku i Švicarsku).

uvjeti za izdavanje boravišnih dozvola ili viza za dugotrajni boravak, no postoje sektorske direktive koje obuhvaćaju posebne kategorije državljana trećih zemalja, npr. radnike ili studente. Međutim tim direktivama ne osigurava se potpuna usklađenost te državama članicama ostavlja manevarski prostor radi omogućivanja izuzeća i odstupanja od pravila te preciznijeg određivanja pojedinosti u njihovim nacionalnim zakonima.

„Ograničenje” boravka na 90 dana u 180 dana u schengenskoj pravnoj stečevini nije jedinstveno u zakonodavstvu o strancima. U nacionalnim zakonodavstvima o stranim državljanima tradicionalno se razlikuju ulasci radi kratkotrajnog boravka (jedan, tri, šest mjeseci) – „posjetitelji” – osobito radi turizma, kojima se nameću blaži uvjeti, i prihvata osoba koje žele dulje boraviti radi posla, školovanja itd., kojima se nameću stroži uvjeti. U svakom slučaju, neovisno o razlici između kratkotrajnih posjeta i boravka te uvjetima koji se nameću stranim državljanima, nacionalnim zakonodavstvom osiguravaju se odgovarajuća odobrenja za ulazak, boravak i boravište neovisno o predviđenoj duljini boravka na području države članice (vize s različitim duljinama valjanosti, produljenje viza, privremene boravišne dozvole, stalne boravišne dozvole itd.)

Međutim trenutačnom pravnom stečevinom u pogledu schengenskog prostora i migracija u EU-u ne osigurava se sustav koji obuhvaća različite predviđene boravke, a koji je usporediv s nacionalnim zakonodavstvima. Iz pravnih i političkih razloga, kako je prethodno opisano, schengenska pravna stečevina obuhvaća kratkotrajne boravke na području svih država članica, dok pravni instrumenti Europske unije razvijeni u području imigracijske politike/politike prihvata utvrđuju okvir za nacionalna zakonodavstva u pogledu prihvata državljana trećih zemalja za boravke dulje od tri mjeseca na *njezinu* području.

Schengensko područje proširilo se na 26 zemalja i mnogi državljani trećih zemalja, kao što su turisti, umjetnici koji nastupaju uživo, znanstveni istraživači, studenti itd., imaju opravdane razloge putovati unutar tog područja više od 90 dana u danom razdoblju od 180 dana, a da se ne smatraju „imigrantima”. Oni ne žele niti/ili nemaju potrebu boraviti u određenoj državi članici dulje od tri mjeseca. Međutim, *ne postoji „schengenska” viza ili neka druga dozvola koja bi omogućivala boravak dulji od tri mjeseca ili 90 dana na schengenskom prostoru.*

Tijekom godina Komisija je primila mnogo pritužbi i zahtjeva za pronalaženje odgovarajućih rješenja glede ovog problema od državljana trećih zemalja, i onih kojima je potrebna viza i onih koji su izuzeti od tog zahtjeva. „Ograničenje” boravka na 90 dana u 180 dana možda je bilo prikladno, u pogledu veličine, za pet zemalja osnivačica schengenske suradnje. Međutim kada schengenski prostor uključuje 26 država članica, to predstavlja značajnu prepreku za mnoge državljane trećih zemalja s opravdanim razlozima za putovanje u države članice. Isto tako, to dovodi do propuštenih gospodarskih prilika za države članice.

Glavna karakteristika putnika koji prijavljuju da nailaze na probleme jest da im je namjera „obilazak” Europe/država članica. Oni žele boraviti više od 90 dana (u bilo kojem razdoblju od 180 dana) na schengenskom prostoru. Stoga oni, ako su državljani trećih zemalja kojima je potrebna viza, ne mogu podnijeti zahtjev za kratkotrajni boravak, „schengensku” vizu, s obzirom na to da se ta viza izdaje samo za putovanja u trajanju do najviše 90 uzastopnih dana. Ni državljani trećih zemalja kojima nije potrebna viza, u pravilu, nemaju pravo na to. Međutim ni u jednoj od kategorija državljani trećih zemalja ne planiraju boravak u trajanju od više od 90 dana u bilo kojoj državi članici, stoga oni ne mogu dobiti „nacionalnu” vizu za dugotrajni boravak⁸ ili boravišnu dozvolu.

⁸ Usp. članak 19. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma (CISA), uputa u bilješci 6.

Zakonodavni jaz između schengenske pravne stečevine i imigracijskih pravila EU-a i nacionalnih imigracijskih pravila implicira da takvi putnici trebaju, u načelu, napustiti schengenski prostor posljednjeg dana njihova boravka u trajanju od 90 uzastopnih dana i „pričekati” 90 dana izvan država članica prije nego što se mogu vratiti radi drugog zakonitog boravka. Takva se situacija ne može opravdati sigurnosnim pitanjima država članica te ona ne služi njihovim gospodarskim, kulturnim i obrazovnim interesima.

Osobito udruge i interesne skupine umjetnika koji nastupaju uživo ističu da često nailaze na probleme prilikom organizacije turneja u Europi zbog „ograničenja” u pogledu boravka na 90 dana u 180 dana. Poduzeća koja organiziraju turneje, općenito, ne zadovoljavaju boravišne uvjete koje umjetnicima, osoblju i članovima njihovih obitelji omogućuju dobivanje viza za dugotrajni boravak ili boravišnih dozvola. Kako osoblje takvih poduzeća često čine visoko specijalizirani i osposobljeni pojedinci, obično im nije moguće pronaći zamjenu ili bi to bilo vrlo skupo ili otegotno. Prema primjerima koje navodi Europsko cirkusko udruženje (ECA), gubitak prihoda po angažmanu (tj. po gradu u kojem određena etablirana skupina nastupa) bio je oko 380 000 EUR u jednom primjeru i 920 000 EUR u drugom (lokalno zapošljavanje za potrebe razvodnika, koncesija, čišćenja, najam lokacija, porezi i pristojbe, lokalni dobavljači, tiskarske usluge, marketing, razne usluge, hoteli i restorani, usluge lokalnog prijevoza, naknade i plaće isplaćene u svakom gradu). Europsko cirkusko udruženje također je prijavilo slučajeve kada je određeno poduzeće trebalo zamijeniti/rotirati izvođače i radni tim radi usklađenosti s „ograničenjem” boravka. U jednom je slučaju pronalaženje zamjene za 36 članova osoblja poduzeće stajalo oko 110 000 EUR. Prema Europskoj ligi udruga poslodavaca u području scenskih umjetnosti (Pearle*), nedostatak „alternativnih” odobrenja Europsku uniju stoji između 500 milijuna i 1 milijarde EUR godišnje, što je znatan iznos u trenutačnom financijskom i gospodarskom kontekstu.

Putničke agencije te brojni upiti upućeni Komisiji sugeriraju da i sve veći broj putnika „pojedinaца” (studenti, istraživači, umjetnici i stručnjaci za kulturu, umirovljenici, poslovne osobe, pružatelji usluga itd.) iskazuju velik interes u pogledu omogućivanja boravka duljeg od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na schengenskom prostoru.

Osim toga, postoji velik broj državljana trećih zemalja koji već borave na schengenskom prostoru s vizom za dugotrajni boravak ili boravišnom dozvolom koje je izdala država članica, a koji moraju ili žele otputovati u drugu državu članicu tijekom ili poslije tog boravka. Na primjer, studenti koji su državljani treće zemlje mogu poželjeti putovati unutar schengenskog prostora nakon završetka svojih studija, recimo, šest mjeseci prije povratka kući. Sukladno članku 21. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma, takve osobe, u načelu, imaju pravo slobodnog kretanja u državama članicama na osnovi svojih valjanih viza za dugotrajni boravak ili boravišnih dozvola, međutim na njih se također primjenjuje „ograničenje” boravka na 90 dana u 180 dana.

Općim pravilom ne stvaraju se problemi velikoj većini putnika i treba ga zadržati. Međutim Komisija je još 2001. godine prepoznala da postoji potreba za dopunom pravila u smislu uvođenja odobrenja za boravke dulje od tri mjeseca na schengenskom prostoru. Predložila je Direktivu Vijeća o uvjetima pod kojima bi državljani trećih zemalja imali pravo slobodno putovati unutar područja država članica za razdoblja koja ne prelaze tri mjeseca uvodeći posebnu putnu dozvolu i utvrđujući uvjete ulaska i kretanja za razdoblja koja ne prelaze šest mjeseci⁹.

Komisija je predložila uvođenje *posebne putne dozvole* za državljane trećih zemalja koji planiraju putovati na državna područja država članica za razdoblje koje *nije dulje od šest*

⁹ COM(2001) 388 završna verzija. SL C 270, 25.9.2001., str. 244.

mjeseci u bilo kojem danom razdoblju od 12 mjeseci. Tom bi se dozvolom omogućivao boravak u razdoblju od šest uzastopnih mjeseci unutar schengenskog prostora, međutim nositelji dozvole ne bi mogli boraviti dulje od tri mjeseca u bilo kojoj pojedinačnoj državi članici. Komisija je taj prijedlog, koji je obuhvaćao i nekoliko drugih pitanja (npr. izgon) službeno povukla u ožujku 2006. Glavna područja zabrinutosti država članica u to vrijeme bila su pravne osnove te očekivani birokratski postupci povezani s predviđenom dozvolom. Neke od njih nisu se složile s planom uvođenja dozvole za državljane trećih zemalja kojima je potrebna viza za kratkotrajni boravak jer su smatrale da bi to utjecalo na integritet viznog režima za kratkotrajne boravke.

Zbog prethodno spomenutog pravnog jaza države su članice prisiljene da zaobilaze pravila te da se koriste pravnim instrumentima koji nisu uspostavljeni radi „produljivanja” odobrenog boravka na schengenskom prostoru: primjenom članka 20. stavka 2.¹⁰ Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma ili izdavanjem viza s ograničenom teritorijalnom valjanošću (vize LTV) u skladu s člankom 25. stavkom 1. točkom (b) Zakonika o vizama¹¹. Te su prakse detaljno opisane u Prilogu 7. procjeni utjecaja¹² koja je priložena istodobno predstavljenom Prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Zakoniku Unije o vizama (Zakonik o vizama) (preinaka)¹³.

Stoga je poželjno uvesti novu vrstu viza i za državljane trećih zemalja koji moraju imati vizu i za državljane trećih zemalja koji su izuzeti od tog zahtjeva, a koji imaju opravdani razlog putovati unutar schengenskog prostora više od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana.

Cilj ovog prijedloga jest premostiti zakonodavni jaz između schengenske pravne stečevine o kratkotrajnim boravcima i prava EU-a/nacionalnog prava o boravištu u pojedinoj državi članici:

- uspostavom nove vrste vize („vize za privremeni boravak”) za namjeru boravljenja u dvije ili više država članica u razdoblju duljem od 90 dana, ali ne duljem od jedne godine (s mogućnošću produljenja na najviše dvije godine), pod uvjetom da podnositelj zahtjeva ne namjerava boraviti više od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana u istoj državi članici i
- utvrđivanjem postupaka za podnošenje zahtjeva za vizu za privremeni boravak te uvjeta za njezino izdavanje.

Prijedlogom se ne reguliraju ni uvjeti i postupci o prihvatu državljana trećih zemalja za boravke dulje od tri mjeseca u državi članici ni uvjeti i postupci za izdavanje radnih dozvola ili istovjetnih odobrenja (u vezi s tržištem rada).

Iako se prijedlogom predviđa da bi se prilikom uspostave nove vrste vize trebale primjenjivati mnoge odredbe Zakonika o vizama, zaseban prijedlog sasvim je opravdan te je on bolje rješenje od uključivanja odredbi u prijedlog o izmjeni Zakonika o vizama budući da područje

¹⁰ „Stranci koji ne podliježu obvezi posjedovanja vize mogu se slobodno kretati unutar državnog područja ugovornih strana u trajanju od najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, [...]. Stavak 1. ne utječe na pravo svake ugovorne strane da i nakon tri mjeseca produlji boravak stranca na svojem državnom području u izuzetnim okolnostima ili u skladu s dvostranim sporazumom zaključenim prije stupanja na snagu ove Konvencije.”

¹¹ „Viza s ograničenom teritorijalnom valjanošću izdaje se iznimno u sljedećim slučajevima: [...] (b) ako je, zbog razloga koje konzulat smatra opravdanima izdana nova viza za boravak tijekom istog razdoblja od 180 dana podnositelju koji je tijekom tog razdoblja od 180 dana već koristio jedinstvenu vizu ili vizu s ograničenom teritorijalnom valjanošću kojima je odobren boravak od 90 dana.”

¹² SWD(2014) 68.

¹³ COM(2014) 164.

primjene potonjeg uključuje pravila i postupke za izdavanje viza državljanima trećih zemalja koji moraju imati vizu (usp. Prilog I. Uredbi (EZ) br. 539/2001).

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I PROCJENE UTJECAJA

• Savjetovanje zainteresiranih strana

To je opisano u procjeni utjecaja (IA) na koju se upućuje u odjeljku 1. Općenito, interesne skupine, osobito udruženja umjetnika, potvrđuju da jaz u trenutačnom pravnom okviru predstavlja ozbiljnu prepreku mobilnosti, bilo u profesionalnom pogledu bilo u pogledu aktivnosti povezanih s odmorom, te pozdravljaju uvođenje nove vrste vize. Međutim čini se da većina država članica izražava sumnje u pogledu potrebe za mjerama koje bi se odnosile na ograničenu skupinu podnositelja zahtjeva. Neke su države članice izrazile zabrinutost glede pravne osnove u tom pogledu (usp. odjeljak 3.).

• Procjena utjecaja

Procjena utjecaja uvođenja dozvole kojom bi se državljanima trećih zemalja omogućio boravak u trajanju od više od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na schengenskom prostoru uključena je u procjenu utjecaja koja je priložena prijedlogu o izmjeni Zakonika o vizama.

U procjeni utjecaja razmotrena su dva moguća regulatorna rješenja.

Jedno od rješenja, nova vrsta dozvole za namjeru boravljenja na schengenskom prostoru za razdoblje dulje od 90 dana, ali koje nije dulje od 360 dana, predviđeno je „samo” za ograničenu skupinu državljana trećih zemalja: umjetnike (ili sportaše), stručnjake za kulturu i članove njihovih radnih timova koji su zaposlenici pouzdanih i etabliranih poduzeća ili organizacija za izvođenje uživo te članove uže obitelji koji s njima putuju. Ograničavanje korisnika na tu skupinu temeljilo se na uvjerenju da su oni glavna skupina državljana trećih zemalja koja je pogođena trenutačnim zakonodavnim jazom.

Drugim rješenjem u okviru dotične politike predviđena je slična dozvola, ali ne samo za određenu kategoriju državljana trećih zemalja nego za sve državljane trećih zemalja (tj. „pojedinačne” putnike, na primjer turiste, znanstvene istraživače, studente, poslovne osobe). Budući da je izvor problema zakonodavni jaz između schengenske pravne stečevine o kratkotrajnim boravcima na schengenskom prostoru i zakonodavstva o prihvatu državljana trećih zemalja za boravke dulje od 90 dana na državnom području države članice, neregulatorno rješenje u okviru dotične politike nije razvijeno.

Procjena utjecaja pokazala je¹⁴ da *nedostatak dozvole* kojom bi se putnicima omogućivao boravak dulji od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na schengenskom prostoru *predstavlja značajan gospodarski gubitak za EU*. Prema studiji na kojoj se zasniva procjena utjecaja, broj mogućih korisnika nove dozvole prilično je ograničen. Provedba prvog rješenja mogla bi uključivati otprilike 60 000 podnositelja zahtjeva, dok bi u slučaju provedbe drugog rješenja broj mogućih podnositelja zahtjeva mogao biti dvostruko veći. To su prilično male brojke ako imamo u vidu da je u 2012. podneseno više od 15 milijuna zahtjeva za „schengensku” vizu te da broj podnositelja zahtjeva stalno raste.

Međutim ti se putnici smatraju „velikim potrošačima” i stoga je vjerojatno da oni mogu stvarati znatan prihod te poticati gospodarsku aktivnost u EU-u ako, između ostalog, dulje

¹⁴ U procjeni utjecaja također se navodi da je vrlo teško procijeniti gospodarske i financijske utjecaje u ovom području zbog nedostatka podataka i vjerodostojne metodologije za vršenje procjena i stoga brojke na koje se upućuje u ovom odlomku treba uzimati s oprezom.

borave na schengenskom prostoru. Prvim rješenjem moglo bi se godišnje osigurati procijenjenih 500 milijuna EUR dodatnog prihoda schengenskom prostoru. Gospodarski utjecaj drugog rješenja procjenjuje se na oko 1 milijardu EUR. U provedbi oba rješenja gospodarski bi se dobitak zasnivao na potrošnji „novih” putnika privučenih novom mogućnošću duljeg boravka na schengenskom prostoru bez potrebe da se poseže za opterećujućim „alternativama” na granici zakonitosti kao što je dobivanje viza s ograničenom teritorijalnom valjanošću (vize LTV).

Procjena utjecaja također je pokazala da administrativni troškovi obrade nove vrste dozvole ne bi bili znatni s obzirom na ograničen broj očekivanih podnositelja zahtjeva i pristojbi koje treba naplatiti. Za državljane trećih zemalja podnošenje zahtjeva za nove vize ili produljenje viza ionako stvara troškove. U pogledu drugog rješenja, u procjeni utjecaja ukazuje se na određeni rizik: neki nositelji nove dozvole mogli bi tražiti zaposlenje na crnom tržištu.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

• Detaljno obrazloženje prijedloga

Cilj prijedloga jest ispraviti zakonodavni jaz. Stoga se člankom 1. prijedloga uspostavlja nova vrsta vize, takozvana „viza za privremeni boravak” (viza vrste T). Iz tog je članka jasno da se Uredbom ne utječe na pravnu stečevinu povezanu s prihvatom/imigracijom. To znači da se, primjerice, Uredbom ne utječe na zakonodavstvo država članica u pogledu učinka „odsustva” na boravišne dozvole državljana trećih zemalja dok oni putuju u druge države članice temeljem vize za privremeni boravak. Uredba se također ne odnosi na državljane trećih zemalja koji prakticiraju mobilnost (unutar EU-a) u skladu s pravilima EU-a.

Člankom 2. utvrđuje se osnovno načelo upućivanjem na odredbe Zakonika o vizama i Uredbe o vizama (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u)¹⁵. Viza za privremeni boravak u mnogim se aspektima znatno razlikuje od vize za kratkotrajni boravak određene člankom 2. Zakonika o vizama. Međutim u načelu je vrlo slična jedinstvenoj vizi, tj. valjana je za područje svih država članica. Nova vrsta vize uspostavlja se na pravnoj osnovi viza i dozvola za kratkotrajni boravak, naime člankom 77. UFEU-a. Stoga je u načelu opravdano primjenjivati odgovarajuće odredbe Zakonika o vizama na vize za privremeni boravak. Narednim odredbama (članci 4. do 9.) detaljno se utvrđuje koje se odredbe Zakonika o vizama primjenjuju u pogledu uvjeta i postupaka za izdavanje viza za privremeni boravak te odstupanja od tih pravila i njihovi dodaci pri čemu se uzimaju u obzir posebnosti nove vrste vize. U tu svrhu naredni članci slijede strukturu Zakonika o vizama i preuzimaju poglavlje po poglavlje s time da se za svaku odredbu navodi je li primjenjiva i postoje li dodaci ili odstupanja. Budući da Komisija istodobno predlaže preinaku Zakonika o vizama¹⁶, ovaj se prijedlog ne odnosi na odredbe postojeće Uredbe¹⁷ već na odredbe predložene preinačene Uredbe. Uredba o VIS-u kako je izmijenjena ovim prijedlogom u potpunosti se primjenjuje na vize za privremeni boravak bez potrebe za dodacima ili odstupanjima.

Člankom 3. utvrđuje se da su određene definicije iz Zakonika o vizama (npr. „državljanin treće zemlje”, „naljepnica vize”, „zahtjev”, „konzulat”) također primjenjive na ovaj prijedlog. Usto se definira „viza za privremeni boravak” kao dozvola koju izdaje država članica za planirani boravak u jednoj ili više država članica u trajanju od više od 90 dana u bilo kojem

¹⁵ SL L 218, 13.8.2008., str. 60.

¹⁶ COM(2014) 164.

¹⁷ Izmjene prijedloga o preinakama Zakonika o vizama tijekom zakonodavnog postupka moraju se stoga također prenijeti u ovaj prijedlog.

razdoblju od 180 dana, pri čemu podnositelj zahtjeva ne namjerava boraviti u istoj državi članici dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana¹⁸. U slučaju drugog „ograničenja” izuzimaju se prihvatiti za boravke dulje od tri mjeseca u *jednoj* državi članici.

Člankom 4. utvrđuju se odredbe iz Zakonika o vizama o sudjelovanju nadležnih tijela u postupcima povezanim sa zahtjevima koje bi se trebale primjenjivati na vize za privremeni boravak. To isključuje mogućnost podnošenja zahtjeva za vizu za privremeni boravak na vanjskim granicama s obzirom na to da je za odobrenje boravka do dvije godine na schengenskom prostoru potreban pomni pregled koji nije moguć na vanjskim granicama. Ovaj članak također odstupa od članka 5. Zakonika o vizama jer se u njemu navodi da države članice nadležne za pregled i donošenje odluke o zahtjevu za vizu za privremeni boravak moraju biti one države članice čije vanjske granice podnositelj zahtjeva namjerava prelaziti kako bi ušao na područje država članica. To se opravdava činjenicom da se na mnoge državljane trećih zemalja koji žele privremeno boraviti na schengenskom prostoru dulje od 90 dana gotovo i ne mogu primjenjivati odredbe važećeg Zakonika o vizama (glavno odredište u pogledu svrhe ili duljine boravka). U načelu je svrha posjeta ista u svim državama članicama (npr. izvedba uživo ili turizam), a u mnogim slučajevima podnositelji zahtjeva ne znaju unaprijed koliko će boraviti u različitim državama članicama. Naposljetku, člankom 4. omogućuje se određenim skupinama državljana trećih zemalja podnošenje zahtjeva za vizu za privremeni boravak na području države članice u kojoj zakonito borave. To je opravdano jer mnogi državljani trećih zemalja koji žive na području država članica, kao i državljani trećih zemalja kojima nije potrebna viza za boravak u trajanju do 90 dana (kratkotrajni boravak), imaju dovoljno financijskih sredstava i stvaran interes za putovanje po drugoj državi članici u trajanju duljem od 90 dana u određenom razdoblju od 180 dana dok žive/borave u određenoj državi članici (ili odmah nakon takvog boravka). Zahtijevati od tih osoba da napuste schengenski prostor radi podnošenja zahtjeva za vizu za privremeni boravak u matičnoj državi nije u sigurnosnom ni gospodarskom interesu Unije.

U članku 5. navode se odredbe Zakonika o vizama koje su primjenjive na postupak podnošenja zahtjeva za vizu za privremeni boravak te se utvrđuju dodatne odredbe i iznimke. Podnositelj zahtjeva mora priložiti valjani putni dokument koji priznaje država članica nadležna za pregled i donošenje odluke o zahtjevu i barem jedna druga država članica koju će posjetiti. Dodatni uvjet za podnositelje zahtjeva jest prilaganje odgovarajućeg dokaza da namjeravaju boraviti na području dviju ili više država članica duže od 90 dana, a da pritom neće ostati duže od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na području bilo koje od tih država članica. U članku se ne navode odstupanja od Zakonika o vizama povezana s viznom pristojbom koja stoga iznosi 60 EUR (što je standardna vizna pristojba za zahtjev za vizu za kratkotrajni boravak). To je opravdano jer su zadaci konzulata, neovisno o tome obrađuju li zahtjeve za vizu za kratkotrajni boravak ili vizu za privremeni boravak, u načelu potpuno isti.

¹⁸

Kao što je već spomenuto, prema režimu za kratkotrajni boravak državljani trećih zemalja, bilo da im je potrebna viza ili ne, mogu ostati do 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na schengenskom prostoru što također može podrazumijevati boravak u samo jednoj državi članici. To znači da je, ovisno o ulascima i izlascima iz zemlje, maksimalna duljina boravka unutar jedne godine 180 dana (2 x 90 dana). Zbog činjenice da bi se vize za privremeni boravak izdavale na najviše jednu godinu (360 dana), upućivanje na „razdoblje od 180 dana” potrebno je da bi se osiguralo da se nositeljima vize za privremeni boravak ne odobri kraće razdoblje boravka u istoj državi članici nego državljanima trećih zemalja kojima nije potrebna viza ili nositeljima vize za kratkotrajni boravak s mogućnosti višestrukog ulaska izdane na dvije godine ili dulje. Da se primjerice ne upućuje na „razdoblje od 180 dana”, ruski građanin s vizom za kratkotrajni boravak s mogućnosti višestrukog ulaska koja je valjana jednu godinu u načelu bi mogao boraviti (s prekidima) 180 dana u istoj državi članici unutar jednogodišnjeg roka valjanosti vize dok bi nositelj jednogodišnje valjane vize za privremeni boravak mogao ostati samo 90 dana u istoj državi članici unutar roka valjanosti njegove vize za privremeni boravak.

Odredbe Zakonika o vizama povezane sa smanjenjem i oslobađanjem od plaćanja vizne pristojbe također su primjenjive. Slično tome, odredbe Zakonika o vizama primjenjuju se i u pogledu pristojbe za uslugu koju mogu naplatiti vanjski pružatelji usluga i koja ne smije premašivati polovicu vizne pristojbe koja iznosi 60 EUR.

Drugi važan kriterij utvrđen ovim člankom jest da podnositelji zahtjeva moraju dokazati da posjeduju dostatno sredstava za život i da su u stabilnoj financijskoj situaciji podnošenjem potvrda o plaći ili izvadaka iz banke koji obuhvaćaju razdoblje od 12 mjeseci koje prethodi datumu zahtjeva, i/ili popratne dokumente koji dokazuju da će zakonito nabaviti dostatno financijskih sredstava tijekom svog boravka (npr. dokaz o pravu na mirovinu). U skladu s tim člankom, podnositelji zahtjeva koji posjeduju vizu za privremeni boravak moći će u državi članici u kojoj zakonito borave podnijeti zahtjev za radnu dozvolu/radne dozvole potrebnu/potrebne u narednim državama članicama. Ta se odredba ne kosi s odredbama povezanim s pristupom tržištu rada i njome se ne regulira potreba za radnom dozvolom niti utječe na uvjete izdavanja. Isključivo se regulira mjesto podnošenja zahtjeva u mjeri da je državljanima trećih zemalja dopušteno prijaviti se za radnu dozvolu bez napuštanja schengenskog prostora. Člankom se predviđaju određene postupovne pogodnosti (moguće oslobođenje od podnošenja određenih popratnih dokumenata) za određene skupine podnositelja zahtjeva koji rade za ili koje je pozvalo pouzdano i priznato poduzeće, organizacija ili ustanova, osobito ako je riječ o menadžerima ili istraživačima, umjetnicima, stručnjacima za kulturu itd. Dionici s pravom tvrde da se u postupku za te skupine osoba ne mora usredotočiti samo na podnositelja kao „pojedince” već i na pouzdanost poduzeća/organizacije/ustanove koja ga šalje/udomaćuje/poziva.

Osim upućivanja na opće odredbe Zakonika o vizama o pregledu i donošenju odluka o zahtjevima koje su primjenjive na vize za privremeni boravak, ključna odredba članka 6. jest da se posebna pozornost treba posvetiti financijskoj situaciji podnositelja zahtjeva: dostatno financijskih sredstava za život tijekom ukupnog trajanja planiranog boravka, uključujući dostatno sredstava za smještaj. Tim se člankom također utvrđuje opći rok od 20 kalendarskih dana za donošenje odluke o zahtjevu. Riječ je o razdoblju dužem od razdoblja za obradu zahtjeva za vizu za kratkotrajni boravak, a opravdava se potrebom za pomnim pregledom financijske situacije podnositelja zahtjeva.

Budući da je potrebno razjasniti interakciju između boravka na temelju postojeće vize za kratkotrajni boravak, vize za dugotrajni boravak i boravišne dozvole u odnosu na boravak na temelju vize za privremeni boravak kako bi se uvelo novu vrstu vize u „sustav”, člankom 6. omogućuje se kombiniranje boravaka na temelju viza za privremeni boravak s prethodnim/budućim boravcima za koje nije potrebna viza, boravcima na temelju viza za kratkotrajni boravak, viza za dugotrajni boravak ili boravišnih dozvola. Slične će se odredbe uvesti u Zakonik o vizama i Zakonik o schengenskim granicama.

U članku 7. opisuje se postupak izdavanja vize za privremeni boravak pri čemu se također trebaju primjenjivati određene odredbe Zakonika o vizama. Člankom se propisuje da se vizom za privremeni boravak mora uvijek omogućiti višestruki ulazak. U pogledu duljine odobrenog boravka, u vezi s člankom 8., Prijedlogom se predviđa mogućnost neprekinutog boravka od dvije godine na schengenskom prostoru za sve državljane trećih zemalja koji mogu dokazati da ispunjavaju uvjete za tako dugo razdoblje. Prilikom procjene zahtjeva i osobito prilikom utvrđivanja trajanja odobrenog boravka konzulati bi trebali uzeti u obzir sve relevantne čimbenike, npr. činjenicu da državljani trećih zemalja iz zemalja koje su izuzete iz viznog režima za kratkotrajne boravke uobičajeno ne predstavljaju probleme u smislu nezakonitih migracija ili sigurnosnih rizika. Razdoblje valjanosti vize treba odgovarati duljini odobrenog boravka. Zbog prirode nove vize, u članku se isključuje mogućnost izdavanja viza za privremeni boravak čija je valjanost ograničena na područje jedne države članice. Vizom za

privremeni boravak predviđa se da podnositelji zahtjeva mogu putovati u nekoliko država članica.

Viza za privremeni boravak izdaje se u jedinstvenom obrascu (naljepnica vize) utvrđenom Uredbom (EZ) br. 1683/95 i na njoj se mora nalaziti oznaka vrste, tj. slovo „T”. Članak 77. stavak 2. točka (a) UFEU-a odnosi se na „vize” i „boravišne dozvole za kratkotrajni boravak”. Budući da se boravišne dozvole izdaju u obliku (plastične) kartice u skladu s Uredbom (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002¹⁹ i imajući na umu da većina konzulata država članica nije opremljena za izdavanje dozvola u obliku kartice, izdavanje nove dozvole u obliku kartice stoga bi predstavljalo prekomjerno opterećenje za države članice.

Članak 8. odnosi se na izmjene izdane vize, tj. na njezino produljenje, poništenje i ukidanje. Osigurava se mogućnost produljenja odobrenog boravka za razdoblje do dvije godine. Za razliku od odredbi za produljenje vize za kratkotrajni boravak, podnositelji zahtjeva ne moraju opravdati „izvanredne” okolnosti. Naime, mnogi potencijalni podnositelji zahtjeva za ovu vrstu vize (pogotovo umjetnici koji nastupaju uživo) često moraju ostati dulje na schengenskom prostoru bez prijave prebivališta u nekoj državi članici. Da bi podnijeli zahtjev za produljenje vize, podnositelji zahtjeva moraju dokazati da i dalje ispunjavaju uvjete za ulazak i izdavanje vize te da će produženi boravak biti sukladan sa zahtjevom boravka u jednoj državi članici do najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana. U članku 9. navode se odredbe iz poglavlja Zakonika o vizama „Administrativno upravljanje i organizacija” koje se također trebaju primjenjivati na izdavanje viza za privremeni boravak. U okviru lokalne schengenske suradnje konzulati bi trebali razmjenjivati statističke i druge podatke o vizama za privremeni boravak.

Članci 10. do 16. predstavljaju takozvane završne i/ili operativne članke koji među ostalim sadržavaju operativne upute o obradi viza za privremeni boravak (u kojima se nalaze dodatna objašnjenja o vezi između odredbi Zakonika o vizama i odredaba predviđenih ovim Prijedlogom), nadzoru, stupanju na snagu itd. Glavni cilj izmjena Zakonika o schengenskim granicama i Uredbe o VIS-u jest „uklopiti” vizu za privremeni boravak u schengensku pravnu stečevinu.

Kao prvo, to znači da se također primjenjuju uvjeti za ulazak utvrđeni člankom 5. Zakonika o schengenskim granicama kao uvjeti za izdavanje vize za privremeni boravak i usto se mora osigurati da se zahtjevi za vizu za privremeni boravak/vize za privremeni boravak evidentiraju u VIS-u. Mora se međutim napomenuti da se prijedlog odnosi i na državljane trećih zemalja kojima nije potrebna viza za kratkotrajni boravak (usp. Prilog II. Uredbi o vizama; njihovi se podaci stoga ne evidentiraju u VIS) jer u načelu putnici iz tih zemalja ne predstavljaju sigurnosne i migracijske rizike za države članice. Stoga, imajući na umu načelo proporcionalnosti, prikupljanje otisaka prstiju državljana takvih trećih zemalja (npr. Australije, Kanade, Sjedinjenih Američkih Država) nije opravdano. To se izuzeće navodi u članku 5. i otvara put državama članica za prihvatanje zahtjeva za vizu za privremeni boravak građana tih trećih zemalja elektroničkim putem ili poštom.

Članak 12. potrebno je dodatno objasniti. Njime se djelomično ukida članak 20. stavak 2. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma prema kojem ako država članica sklopi bilateralni sporazum o oslobođenju obveze posjedovanja vize s trećom zemljom koja se nalazi na popisu u Prilogu II. Uredbi o vizama („popis oslobođenja od vize”) prije stupanja na snagu Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma (ili kasnijeg datuma pristupanja države članice Schengenskom sporazumu), odredbe tog bilateralnog sporazuma mogu poslužiti kao

¹⁹ SL L 157, 15.6.2002., str. 1.

osnova za državu članicu da državljanima dotične treće zemlje „produlji” boravak bez vize na svojem području na razdoblje duže od tri mjeseca.

Tako primjerice uz uobičajenih 90 dana boravka na schengenskom prostoru građani Kanade, Novog Zelanda ili Sjedinjenih Američkih Država mogu boraviti u takvim državama članicama još i razdoblje utvrđeno važećim bilateralnim sporazumom o oslobođenju obveze posjedovanja vize između država članica i tih trećih zemalja (najčešće tri mjeseca). Komisija je svjesna da su te zemlje sklopile nekoliko bilateralnih sporazuma koji omogućuju njihovim građanima gotovo neograničen zakoniti boravak na schengenskom prostoru na temelju oslobođenja obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak. Primjerice, Novi Zeland je stranka u 16 bilateralnih sporazuma o oslobođenju obveze posjedovanja vize pa tako uz 90 dana boravka bez vize koje im se omogućuje Uredbom o vizama građani Novog Zelanda mogu ostati na schengenskom prostoru 51 mjesec (tri mjeseca plus 48 mjeseci).

Već su 1998. godine države članice smatrale da takav neograničeni boravak nije sukladan s idejom područja bez granice. Izvršni odbor donio je Odluku o usklađivanju sporazuma u pogledu ukidanja obveze posjedovanja vize²⁰. Tom je Odlukom utvrđeno da države članice moraju uvesti standardne klauzule u bilateralnim sporazumima kojima se ograničava trajanje boravka bez vize na tri mjeseca u razdoblju od šest mjeseci na schengenskom prostoru (a ne na području dotične države članice).

Nakon uklapanja schengenske pravne stečevine u okvir Zajednice stupanjem na snagu Ugovora iz Amsterdama, članak 20. stavak 2. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma bio je protivan ideji područja bez granica, no također je postao nesukladan s Ugovorom: u članku 62. stavku 3. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (UEZ) spominju se „mjere kojima se utvrđuju uvjeti pod kojima državljani trećih zemalja mogu slobodno putovati na području država članica tijekom razdoblja koje *nije dulje od tri mjeseca*”. Stoga je Komisija u svojoj inicijativi za „pravo na putovanje” iz 2001. predložila ukidanje članka 20. stavka 2.

Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) više nije ograničen „kratkotrajni boravak” na schengenskom prostoru na tri mjeseca, već trajanje boravka nije utvrđeno. Međutim, članak 20. stavak 2. i bilateralna „produljenja boravka” i dalje nisu sukladna s člankom 77. stavkom 2. točkama (a) i (c) Ugovora jer se zajednička vizna politika ne može temeljiti na postojanju prošlih bilateralnih sporazuma. Opseg slobode putovanja državljana trećih zemalja ne ovisi o broju i sadržaju takvih bilateralnih sporazuma sklopljenih u prošlosti. Ista pravila trebaju se primjenjivati na sve državljane trećih zemalja kojima nije potrebna viza. Provedba članka 20. stavka 2. stvara praktične probleme i pravnu nesigurnost za nadležna tijela i putnike, posebice kada putnici napuštaju schengenski prostor. Nadalje, za budući sustav ulaska/izlaska potrebna su jasno određena pravila, a iz tehničkih razloga ne može se uzeti u obzir moguća daljnja primjena bilateralnih sporazuma o oslobođenju obveze posjedovanja vize prilikom potvrđivanja trajanja odobrenog boravka. Naposljetku, jedna od ideja iza uvođenja viza za privremeni boravak jest pružanje zakonodavnog okvira i prikladnog postupka odobravanja koji omogućuju državljanima trećih zemalja kojima nije potrebna viza da borave na schengenskom prostoru dulje od 90 dana.

Prijedlogom se predviđa prijelazno razdoblje od pet godina za postupno ukidanje učinaka bilateralnih sporazuma kada je riječ o cjelokupnom trajanju boravka državljana trećih zemalja na schengenskom prostoru. Za to je potrebno vremena i mora se imati na umu da je određenim trećim zemljama vrlo važno zadržati *status quo*.

²⁰ SCH/Com-ex (98) 24 od 23.6.1998.

To je razumljivo s političkog stajališta. Sporazum o oslobođenju obveze posjedovanja vize jedan je od onih pravnih instrumenata koji donose konkretne i izravne pogodnosti za građane obiju strana. Mora se naglasiti da djelomično brisanje članka 20. stavka 2. ne znači da ti sporazumi postaju odmah i potpuno neprimjenjivi. Usto zamjena postojećeg režima produljenja kratkotrajnog boravka na temelju starih bilateralnih sporazuma o oslobođenju obveze posjedovanja vize novom vrstom vize valjanosti do jedne godine, uz mogućnost produljenja na dvije godine, u praksi ne bi imala negativan utjecaj na mnoge Amerikance, Kanađane, Novozelance itd. Mnogi koji žele boraviti jednu godinu ili više vrlo će vjerojatno raditi u tom razdoblju te bi se stoga trebali nastaniti u jednoj od država članica i zatim podnijeti zahtjev za vizu za dugotrajni boravak ili boravišnu dozvolu.

- **Veza s istodobno podnesenim prijedlogom Uredbe o preinakama Zakonika o vizama i drugi prijedlozi**

Pregovori o istodobno podnesenom prijedlogu Uredbe o preinaci Zakonika o vizama utjecat će na ovaj prijedlog tako da bi se posebna pozornost trebala posvetiti usklađivanju tih dvaju prijedloga tijekom postupka pregovora. Ako se tijekom tog pregovaranja na obzoru pojavi mogućnost donošenja unutar sličnog vremenskog okvira, Komisija ima namjeru spojiti ta dva prijedloga u jedinstveni prijedlog o preinakama.

Slično tome, u kasnijoj se fazi prijedlog mora uskladiti s Prijedlogom Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za evidentiranje podataka o ulasku i izlasku državljana trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica Europske unije²¹. Predmet i opseg prijedloga možda će se morati mijenjati ako se odluči da se EES iskoristi za nadzor ulaska i izlaska nositelja viza za privremeni boravak na vanjskim granicama²².

- **Pravna osnova**

Člankom 77. UFEU-a Uniji je dana moć da djeluje u pogledu „kratkotrajnog boravka” na schengenskom prostoru. Prema članku 77. stavku 2. UFEU-a:

„[...] Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere koje se odnose na:

(a) zajedničku politiku za vize i druge dozvole za kratkotrajni boravak;

(b) kontrolu osoba koje prelaze vanjske granice;

(c) uvjete pod kojima državljani trećih zemalja mogu slobodno putovati unutar Unije tijekom kraćeg razdoblja;”

Ovaj prijedlog sadržava mjere koje se odnese na svaki od ta tri elementa. Članak 77. stavak 2. točke (a), (b) i (c) stoga su prikladna pravna osnova za prijedlog.

²¹ COM(2013) 95 konačna verzija, 28.2.2013.

²² Prijedlog Odluke Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju pojednostavljenog režima kontrole osoba na vanjskim granicama na temelju jednostranog priznanja Hrvatske i Cipra da su određeni dokumenti istovjetni njihovim nacionalnim vizama za tranzit preko njihova područja ili planirani boravak na njemu koji nije dulji od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, i o ukidanju Odluke br. 895/2006/EZ i Odluke br. 582/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (COM(2013) 441 završna verzija, 21.6.2013.) sigurno će se donijeti prije donošenja ovog Prijedloga. Nakon donošenja nove „Odluke o tranzitu” novi članak dodat će se ovom prijedlogu radi uklapanja vize za privremeni boravak u članak 2. buduće Odluke. Budući da se očekuje da će se novom Odlukom staviti izvan snage Odluka br. 895/2006/EZ i Odluka br. 582/2008/EZ, ovaj Prijedlog ne sadržava odredbu kojom se izmjenjuju te odluke.

Člankom 79. UFEU-a Uniji je unutar okvira zajedničke politike *useljavanja* dana zakonodavna moć nad vizama za dugotrajni boravak i boravišnim dozvolama koje se odnose na zakonito *boravište* u državama članicama, tj. *dugotrajan* boravak u *jednoj* državi članici. U uvodnom stavku 1. članka 79., kao i stavku 2. točki (b), izričito se spominju državljani trećih zemalja koji zakonito *borave* u državama članicama. Pripadnici ciljane skupine ovog prijedloga ne žele i ne moraju *boraviti* u nekoj državi članici već žele *putovati* po Europi, tj. *kružiti* po schengenskom prostoru prije nego što ga ponovno napuste. Članak 79. UFEU-a stoga nije odgovarajuća pravna osnova za prijedlog.

U članku 62. UEZ-a, prethodniku članka 77. UFEU-a, spominju se „*mjere kojima se utvrđuju uvjeti pod kojima državljani trećih zemalja mogu slobodno putovati na području država članica tijekom razdoblja koje nije dulje od tri mjeseca*”. Člankom 77. stavkom 2. točkom (c) UFEU-a to „*kratko razdoblje*” više nije ograničeno na tri mjeseca. Tom očitom promjenom u Ugovoru uklonjene su prepreke za donošenje sličnog prijedloga koje su možda postojale u prethodnim ugovorima.

Zaključno, članak 77. stavak 2. točke (a), (b) i (c) UFEU-a odgovarajuća su pravna osnova za ovaj prijedlog čija je namjera regulacija kretanja državljana trećih zemalja na schengenskom prostoru i utvrđivanje slučajeva iz članka 79. UFEU-a (ulazak na područje jedne države članice radi dugotrajnog boravka) od kojih su oni izuzeti. Drugi je element osiguran predloženom definicijom prema kojoj nositelji viza za privremeni boravak ne bi smjeli boraviti dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na području iste države članice.

- **Načelo supsidijarnosti i proporcionalnosti**

U članku 5. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) navodi se da u područjima koja nisu u njezinoj isključivoj nadležnosti, Unija djeluje samo ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja države članice ne mogu dostatno ostvariti, nego se zbog opsega ili učinka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije. Po pitanju prijedloga potreba za djelovanjem na razini Unije vrlo je očita. Dozvola koja bi bila valjana u svim državama članicama može se uvesti samo na razini EU-a. „Uzajamno priznavanje” viza za privremeni boravak ne može se uspostaviti na nacionalnoj razini. Uvjeti i postupci za izdavanje trebali bi biti jedinstveni u svim državama članicama. To se može postići samo djelovanjem na razini Unije.

U članku 5. stavku 4. UEU-a navodi se da djelovanje Unije ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovora. Odabranim oblikom djelovanja EU-a mora se omogućiti ostvarivanje ciljeva prijedloga i njegova što učinkovitija provedba. Ovaj prijedlog ne sadržava elemente koji nisu izravno povezani s ciljevima. Također je proporcionalan u pogledu troškova. Prijedlog je stoga sukladan s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Ovim se Prijedlogom uspostavlja nova vrsta vize koja bi u načelu bila valjana u svim državama članicama te se utvrđuju uvjeti i postupci za izdavanje te vize. Stoga se jednim zakonodavnim instrumentom može smatrati Uredba.

4. DODATNI ELEMENTI

- **Sudjelovanje**

Ovaj se prijedlog nastavlja na schengensku pravnu stečevinu u tome što se odnosi na daljnji razvoj zajedničke vizne politike. Stoga se moraju razmotriti sljedeće posljedice koje se odnose na različite protokole priložene sporazumima i ugovorima s pridruženim zemljama:

Danska: U skladu s člancima 1. i 2. Protokola (br. 22) o položaju Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u Vijećevu donošenju mjera u skladu s glavom V. trećega

dijela UFEU-a. S obzirom na to da se ova Uredba nastavlja na schengensku pravnu stečevinu, Danska bi trebala, u skladu s člankom 4. tog Protokola, u roku od šest mjeseci nakon Vijećeva donošenja ove Uredbe odlučiti hoće li je provoditi u okviru svojeg nacionalnog zakonodavstva.

Ujedinjena Kraljevina i Irska: U skladu s člancima 4. i 5. Protokola kojim je schengenska pravna stečevina integrirana u okvir Europske unije te Odlukom Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske te Odlukom Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine, Ujedinjena Kraljevina i Irska ne sudjeluju u provedbi zajedničke vizne politike, te osobito Uredbe (EZ) br. 810/2009 o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama). Stoga, Ujedinjena Kraljevina i Irska ne sudjeluju u donošenju ove Uredbe, ona za njih nije obvezujuća niti se na njih primjenjuje.

Island i Norveška: Postupci navedeni u Sporazumu o pridruživanju koji je Vijeće sklopilo s Republikom Islandom i Kraljevinom Norveškom o pridruživanju Kraljevine Norveške u provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine primjenjivi su s obzirom na to da se ovaj prijedlog temelji na schengenskoj pravnoj stečevini kako je utvrđeno Prilogom A tom sporazumu²³.

Švicarska: Ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine kako je predviđeno Sporazumom koji su sklopile Europska unija, Europska zajednica i Švicarska Konfederacija o pristupanju Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²⁴.

Lihtenštajn: Ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine kako je predviđeno Protokolom između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²⁵.

Cipar: Ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, ili je s njom na drugi način povezan kako je predviđeno člankom 3. stavkom 2. Akta o pristupanju iz 2003.

Bugarska i Rumunjska: Ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, ili je s njom na drugi način povezan kako je predviđeno člankom 4. stavkom 2. Akta o pristupanju iz 2005.

Hrvatska: Ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, ili je s njom na drugi način povezan kako je predviđeno člankom 4. stavkom 2. Akta o pristupanju iz 2011.

²³ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

²⁴ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

²⁵ SL L 160, 18.6.2011., str. 19.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi vize za privremeni boravak i izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te Uredbi (EZ) br. 562/2006 i (EZ) br. 767/2008

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točke (a), (b) i (c),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije²⁶,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora²⁷,

u skladu s redovitim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Zakonodavstvom Unije uspostavljena su usklađena pravila ulaska i boravka državljana trećih zemalja na području država članica do 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana.
- (2) Nekoliko sektorskih direktiva doneseno je o uvjetima ulaska za državljane trećih zemalja na područje država članica na razdoblje dulje od tri mjeseca. Člankom 21. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma²⁸ državljanima trećih zemalja uz važeće boravišne dozvole ili nacionalne vize za dugotrajni boravak koje je izdala jedna od država članica daje se pravo slobodnog kretanja unutar područja druge države članice do 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana.
- (3) Državljanima trećih zemalja izuzeti od viznog režima te državljani kojima je potrebna viza mogu imati stvaran interes za putovanje dulje od 90 dana u određenom razdoblju od 180 dana unutar schengenskoga prostor, a da pritom ne borave niti u jednoj državi članici dulje od 90 dana. Treba donijeti pravila kako bi se to omogućilo.
- (4) Umjetnici koji nastupaju uživo osobito imaju teškoća u organizaciji turneja na području Unije. Studenti, znanstveni istraživači, stručnjaci za kulturu, umirovljenici, poslovne osobe, pružatelji usluga i turisti također mogu poželjeti boraviti dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana unutar schengenskog prostora. Nedostatak prikladne dozvole dovodi do gubitka potencijalnih posjetitelja, a time i do gospodarskog gubitka.

²⁶ SL C , , str. .

²⁷ SL C , , str. .

²⁸ Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Ekonomske zajednice Beneluksa, Federalne Republike Njemačke i Republike Francuske o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama, SL L 239, 22.9.2000., str. 19.

- (5) Ugovorom se razlikuju uvjeti ulaska na područje države članice i razvoj zajedničke politike viza za kratkotrajni boravak, s jedne strane, te uvjeti ulaska radi zakonitog boravka na području države članice i izdavanje viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola u tu svrhu, s druge strane. Međutim, Ugovorom se ne utvrđuje pojam kratkotrajnog boravka.
- (6) Treba uspostaviti novu vrstu vize („viza za privremeni boravak”) za državljane trećih zemalja izuzete od viznog režima te državljane kojima je potrebna viza, a namjeravaju se kretati na području dviju ili više država članica dulje od 90 dana, pod uvjetom da ne planiraju boravak dulji od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na području iste države članice. Istodobno, pravilo boravka od 90 dana u razdoblju od 180 dana i dalje se smatra općom razdjelnicom između kratkotrajnih i dugotrajnih boravaka s obzirom na to da ne predstavlja problem većini putnika.
- (7) Ako je primjereno, odredbe Uredbe (EU) br. xxx/201x Europskog parlamenta i Vijeća²⁹ i Uredbe (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ trebaju se primjenjivati za podnošenje zahtjeva za vizu za privremeni boravak te izdavanje viza za privremeni boravak. Uzimajući u obzir potrebe i uvjete za državljane trećih zemalja koji podnose zahtjev za vizu za privremeni boravak te gospodarska i sigurnosna pitanja, treba uvesti posebna pravila koja se odnose na, između ostalog, nadležna tijela koja sudjeluju u postupcima, razdoblje primjene, pregled i donošenje odluke o zahtjevima te izdavanju i odbacivanju viza za privremeni boravak.
- (8) Za državljane trećih zemalja navedenih u Prilogu II. Uredbi Vijeća (EZ) br. 539/2001³¹ trebaju postojati određene pogodnosti, kao što je izuzeće od uzimanja otisaka prstiju.
- (9) Trebalo bi razjasniti interakciju između boravaka na temelju viza za kratkotrajni boravak, viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola te boravaka na temelju viza za privremeni boravak kako bi se zajamčila pravna sigurnost. Trebalo bi omogućiti kombiniranje boravaka na temelju viza za privremeni boravak s prethodnim i budućim boravcima za koje nije potrebna viza, boravcima na temelju viza za kratkotrajni boravak, viza za dugotrajni boravak ili boravišnih dozvola.
- (10) Trebalo bi omogućiti produljenje odobrenog boravka uzimajući u obzir posebna obilježja i potrebe putovanja ako nositelji viza za privremeni boravak i dalje ispunjavaju uvjete za ulazak i izdavanje viza te mogu dokazati da se tijekom njihova produljenog boravka pridržavaju zahtjeva prema kojemu im je dopušten boravak do 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na području iste države članice.
- (11) Shemu vize za privremeni boravak trebalo bi uključiti u odgovarajuće pravne instrumente schengenske pravne stečevine. Stoga je potrebno izmijeniti Uredbu (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća³² i Uredbu (EZ) br. 767/2008. Uvjeti

²⁹ Uredba (EU) br. xxx/200x Europskog parlamenta i Vijeća od xxx o uspostavi Zakonika Unije o vizama (Zakonik o vizama) (preinaka) (SL L x, xxx, str. x.).

³⁰ Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u) (SL L 218, 13.8.2008., str. 60.).

³¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.).

³² Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 105, 13.4.2006., str. 1.).

ulaska utvrđeni člankom 5. Uredbe (EZ) br. 562/2006 trebaju se primjenjivati kao uvjeti za izdavanje vize. Zahtjeve za vizu za privremeni boravak i odluke o vizama za privremeni boravak trebalo bi registrirati u viznom informacijskom sustavu.

- (12) Nakon uspostave viza za privremeni boravak, trebalo bi izmijeniti članak 20. stavak 2. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma s obzirom na to da nije usklađen s člankom 77. stavkom 2. točkama (a) i (c) Ugovora o funkcioniranju Europske Unije jer se zajednička vizna politika ne može temeljiti na postojanju ili nepostojanju bilateralnih sporazuma o oslobođenju obveze posjedovanja vize koji su sklopile države članice. Dopušteno trajanje boravka državljana trećih zemalja ne bi trebalo ovisiti o broju i sadržaju takvih bilateralnih sporazuma sklopljenih u prošlosti.
- (13) Potrebno je omogućiti prijelazno razdoblje od pet godina za postupno ukidanje učinaka bilateralnih sporazuma o oslobođenju obveze posjedovanja vize kada je riječ o ukupnom trajanju boravka državljana trećih zemalja na schengenskom prostoru.
- (14) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebale bi se dodijeliti Komisiji u odnosu na uspostavu uputa za provedbu praksi i postupaka koje države članice trebaju slijediti pri obradi zahtjeva za vizu za privremeni boravak. Te bi ovlasti trebalo provoditi u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³³. Za donošenje provedbenih akata trebalo bi upotrebljavati postupak pregleda.
- (15) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji o temeljnim pravima Europske unije. Točnije, ovom se Uredbom nastoji zajamčiti poštovanje privatnog i obiteljskog života iz članka 7., zaštite osobnih podataka iz članka 8. i prava djeteta iz članka 24. Povelje.
- (16) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ primjenjuje se na države članice u odnosu na obradu osobnih podataka u skladu s ovom Uredbom.
- (17) S obzirom na to da se ciljevi ove Uredbe, odnosno uvođenje nove vrste vize valjane u svim državama članicama te uspostavljanje jedinstvenih uvjeta i postupaka izdavanja, mogu ostvariti samo na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim člankom 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je utvrđeno tim člankom, u ovoj se Uredbi ne prelaze okviri onoga što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (18) U skladu s člankom 1. i 2. Protokola (br. 22) o položaju Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji te Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da se ova Uredba temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, u skladu s člankom 4. tog Protokola, Danska odlučuje u roku od šest mjeseci nakon Komisijina donošenja ove Uredbe hoće li je provoditi u okviru svojeg nacionalnog zakonodavstva.
- (19) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2000/365/EZ³⁵.

³³ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

³⁴ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

Ujedinjena Kraljevina stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

- (20) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ³⁶. Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (21) Što se tiče Islanda i Norveške, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine³⁷, koji spada u područje iz članka 1., točke B Odluke Vijeća 1999/437/EZ³⁸.
- (22) Što se tiče Švicarske, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma sklopljenog između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije, a koji se odnosi na pristupanje Švicarske Konfederacije provođenju, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine³⁹, koji spada u područje iz članka 1. točke B Odluke Vijeća 1999/437/EZ, koja se tumači u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ⁴⁰.
- (23) Što se tiče Lihtenštajna, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine, u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine⁴¹, koji spada u područje iz članka 1. točke B Odluke Vijeća 1999/437/EZ, koja se tumači u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU⁴² o sklapanju tog Protokola.
- (24) Što se tiče Cipra, ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je s njom na drugi način povezan u smislu članka 3. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2003.

³⁵ Odluka Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 131, 1.6.2000., str. 43.).

³⁶ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u provedbi nekih odredbi schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

³⁷ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

³⁸ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

³⁹ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

⁴⁰ Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

⁴¹ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

⁴² Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju, u ime Europske unije, Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

- (25) Što se tiče Bugarske i Rumunjske, ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je s njom na drugi način povezan u smislu članka 4. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2005.
- (26) Što se tiče Hrvatske, ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je s njom na drugi način povezan u smislu članka 4. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2011.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I. – Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju uvjeti i postupci za izdavanje viza za privremeni boravak.
2. Primjenjuje se na državljane trećih zemalja koji nisu građani Unije u smislu članka 20. stavka 1. Ugovora, ne dovodeći u pitanje:
 - (a) pravo na slobodno kretanje koje uživaju državljani trećih zemalja koji su članovi obitelji građana Unije;
 - (b) istovjetna prava koja uživaju državljani trećih zemalja i članovi njihovih obitelji koji, u skladu sa sporazumima između Unije i njezinih država članica te dotičnih trećih zemalja, uživaju prava na slobodno kretanje istovjetna onima građana Unije i članova njihovih obitelji.
3. Ova Uredba ne utječe na odredbe Unije ili nacionalne zakone primjenjive na državljane trećih zemalja u odnosu na:
 - (a) prihvata za boravke dulje od tri mjeseca na području jedne države članice i naredni prelazak na područje druge države članice;
 - (b) pristup tržištu rada i izvršavanje gospodarskih aktivnosti.

Članak 2.

Primjena Uredbe (EZ) br. 767/2008 i Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)]

1. Uredba (EZ) br. 767/2008 primjenjuje se na vize za privremeni boravak.
2. Uredba (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)] primjenjuje se na vize za privremeni boravak, kako je predviđeno člancima od 4. do 10.

Članak 3.

Definicije

U smislu ove Uredbe:

- (1) primjenjuju se definicije iz članka 2. stavka 1. te stavaka od 11. do 16. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)].
- (2) „viza za privremeni boravak” znači dozvola koju izdaje država članica za planirani boravak na području dvije ili više država članica u trajanju duljem od 90 dana u bilo

kojem razdoblju od 180 dana, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva ne namjerava boraviti u istoj državi članici duže od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana.

Poglavlje II. – Uvjeti i postupci za izdavanje viza za privremeni boravak

Članak 4.

Nadležna tijela koja sudjeluju u postupcima za podnošenje zahtjeva

1. Primjenjuje se članak 4. stavci 1., 3., 4. i 5., članak 6. stavak 1. te članak 7. stavci 2. i 3. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)].
2. Zahtjeve se ne pregledava i ne donosi se odluka o njima na vanjskim granicama država članica.
3. Države članice nadležne za pregled i donošenje odluke o zahtjevu za vizu za privremeni boravak moraju biti one države članice čije vanjske granice podnositelj zahtjeva namjerava prelaziti kako bi ušao na područje država članica.
4. Zahtjevi državljana trećih zemalja navedenih u Prilogu II. Uredbi (EZ) br. 539/2001 koji zakonito borave na području države članice mogu se podnijeti na području države članice pod uvjetom da konzulat nadležne države članice ima najmanje 20 kalendarskih dana za donošenje odluke o zahtjevu.
5. Državljanima trećih zemalja, neovisno o njihovoj nacionalnosti, koji imaju valjanu boravišnu dozvolu ili valjanu vizu za dugotrajni boravak koju je izdala država članica mogu podnijeti zahtjeve na području te države članice najmanje 20 kalendarskih dana prije isteka boravišne dozvole ili vize za dugotrajni boravak.
6. U slučajevima iz stavaka 4. i 5. država članica nadležna za pregled i donošenje odluke o zahtjevu za vizu za privremeni boravak mora biti ona država članica u koju podnositelj zahtjeva namjerava prvu ući pomoću vize za privremeni boravak.

Članak 5.

Primjena

1. Primjenjuje se članak 8. stavci 1., 2., 5., 6. i 7., članak 9., članak 10. stavak 1. i stavci od 3. do 7., članak 11. točke (b) i (c), članak 12., članak 13. stavak 1. točke od (a) do (d), članak 13. stavci 5., 6. i 7., članci 14. i 15. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)].
2. Obrazac za podnošenje zahtjeva za vizu za privremeni boravak utvrđen je Prilogom I.
3. Uz kriterije utvrđene člankom 11. točkama (b) i (c) Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)], podnositelji zahtjeva dužni su predložiti putnu ispravu koju priznaje država članica nadležna za pregled i donošenje odluke o zahtjevu te barem jedna od ostalih država članica koju će podnositelj posjetiti.
4. Uz kategorije osoba iz članka 12. stavka 7. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)], državljani trećih zemalja navedenih u Prilogu II. Uredbi Vijeća (EZ) br. 539/2001 izuzimaju se od zahtjeva za davanje otisaka prstiju. U tim slučajevima, unos „nije primjenjivo” uvodi se u vizni informacijski sustav (VIS) u skladu s člankom 8. stavkom 5. Uredbe (EZ) br. 767/2008.

5. Uz popratne dokumente iz članka 13. stavka 1. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)], podnositelji zahtjeva obvezni su predložiti sljedeće:
 - (a) odgovarajući dokaz da namjeravaju boraviti na području dviju ili više država članica dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, a da pritom neće ostati dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na području bilo koje od tih država članica;
 - (b) dokaz o posjedovanju zdravstvenog osiguranja za sve rizike koje inače pokriva zdravstveno osiguranje državljana države članice koju će posjetiti.
6. Posjedovanje dostatnih sredstava za život i stabilna financijska situacija dokazuju se podnošenjem potvrda o plaći i izvadaka iz banke koji obuhvaćaju razdoblje od 12 mjeseci koje prethodi datumu zahtjeva, i/ili popratnih dokumenata koji dokazuju da će podnositelji zahtjeva imati ili zakonito nabaviti dostatna financijska sredstva tijekom svojeg boravka.
7. Ako je u svrhu posjeta potrebna radna dozvola u jednoj ili više država članica pri podnošenju zahtjeva za vizu za privremeni boravak, dovoljno je podnijeti dokaz o posjedovanju radne dozvole u državi članici nadležnoj za pregled i donošenje odluke o zahtjevu za vizu za privremeni boravak. Nositeljima vize za privremeni boravak dopušteno je podnijeti zahtjev za radnu dozvolu u državi članici koju će sljedeću posjetiti.
8. Konzulati mogu izdati oslobođenje od podnošenja jednog ili više popratnih dokumenata ako podnositelji zahtjeva rade za ili ako su ih pozvala pouzdana poduzeća, organizacije ili ustanove poznate konzulatu, osobito ako je riječ o menadžerima ili istraživačima, studentima, umjetnicima, stručnjacima za kulturu, sportašima ili članovima osoblja stručnog znanja, iskustva ili tehničke stručnosti te ako se konzulatu podnese odgovarajući dokaz u tom pogledu. Oslobođenje se može izdati i za bliže članove obitelji podnositelja zahtjeva uključujući supružnike, djecu mlađu od 18 godina te roditelje djece mlađe od 18 godina ako putuju zajedno.

Članak 6.

Pregled i donošenje odluke o zahtjevu

1. Primjenjuju se članci 16. i 17., članak 18. stavak 1., 4., 5., 9., 10. i 11., članak 19. i zadnja rečenica članka 20. stavka 4. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)].
2. Uz provjere iz članka 17. stavka 1. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)] za procjenu prihvatljivosti zahtjeva, nadležni konzulat provjerava je li putna isprava u skladu sa zahtjevom utvrđenim člankom 5. stavkom 3.
3. Pregled zahtjeva za vizu za privremeni boravak posebno uključuje procjenu toga posjeduju li podnositelji zahtjeva dostatna financijska sredstva za život za ukupno trajanje planiranog boravka, uključujući smještaj, osim ako to osigurava poduzeće, organizacija ili ustanova koja poziva ili udomaćuje podnositelja.
4. Pregled zahtjeva za vizu za privremeni boravak i donošenje odluke o zahtjevu provodi se neovisno o boravku odobrenom na temelju prethodno izdane vize za kratkotrajni boravak ili oslobađanju obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak, vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole.

5. Odluke o zahtjevima donose se u roku od 20 kalendarskih dana nakon podnošenja zahtjeva. Iznimno se to razdoblje može produžiti do najviše 40 kalendarskih dana.

Članak 7.

Izdavanje vize za privremeni boravak

1. Primjenjuje se članak 21. stavak 6., članak 24. stavci 1., 3. i 4., članak 25., članak 26. stavci 1. i 5., članci 27. i 28., članak 29. stavak 1. točka (a) podtočke od (i) do (iii), (v) i (vi) te točka (b) i članak 29. stavci 3. i 4. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)].
2. Vizom za privremeni boravak omogućuje se višestruki ulazak na područje država članica, ne dovodeći u pitanje stavak 5.
3. O duljini odobrenog boravka odlučuje se nakon temeljita pregleda zahtjeva. Duljina odobrenog boravka ne smije premašiti jednu godinu, no to se razdoblje može produljiti na još jednu godinu u skladu s člankom 8.
4. Razdoblje valjanosti vize za privremeni boravak mora odgovarati duljini odobrenog boravka.
5. Ako podnositelji zahtjeva posjeduju putnu ispravu priznatu u jednoj, ali ne i svim državama članicama, viza za privremeni boravak valjana je na području država članica koje priznaju putnu ispravu, pod uvjetom da je planirani boravak dulji od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na području dotičnih država članica.
6. Viza za privremeni boravak izdaje se u jedinstvenom obrascu za vize kako je utvrđeno Uredbom (EZ) br. 1683/95⁴³ s oznakom u zaglavlju koja utvrđuje vrstu vize (slovo „T”).
7. Uz razloge odbijanja zahtjeva za vizu iz članka 29. stavka 1. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)], viza se odbija ako podnositelji zahtjeva ne podnesu sljedeće:
 - (a) odgovarajući dokaz da namjeravaju boraviti na području dviju ili više država članica dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, a da pritom neće ostati dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana na području bilo koje od tih država članica;
 - (b) dokaz o posjedovanju zdravstvenog osiguranja za sve rizike koje inače pokriva zdravstveno osiguranje državljana države članice koju posjećuju.
8. Podnositelj zahtjeva mora biti obaviješten o razlozima odbijanja vize standardnim obrascem utvrđenim Prilogom II.

Članak 8.

Izmjena izdane vize

1. Primjenjuje se članak 30. stavci 1., 3., 6. i 7. i članak 31. stavci od 1. do 5., 7. i 8. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)].

⁴³ Uredba Vijeća (EZ) br. 1683/95 od 29. svibnja 1995. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca za vize (SL L 164, 14.7.1995., str. 1.).

2. Uz mogućnost produljenja vize iz određenih razloga kako je predviđeno člankom 30. stavkom 1. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)], nositelji vize za privremeni boravak mogu podnijeti zahtjev za produljenje vize na području država članica najranije 90 i najkasnije 15 dana prije isteka njihove vize za privremeni boravak.
3. Konzulat države članice koju će podnositelj sljedeću posjetiti nadležan je za pregled i donošenje odluke o zahtjevu za produljenje.
4. Podnositelji zahtjeva zatražuju produljenje vize predajom ispunjenog obrasca za podnošenje zahtjeva utvrđenog Prilogom I.
5. Naknada od 30 EUR naplaćuje se za svaki zahtjev za produljenje vize.
6. Za produljenje radne dozvole, primjenjuje se članak 5. stavak 7., ako je primjenjivo.
7. Odluke o zahtjevima donose se u roku od 15 kalendarskih dana nakon podnošenja zahtjeva za produljenje.
8. Kako bi podnijeli zahtjev za produljenje, podnositelji zahtjeva moraju dokazati da i dalje ispunjavaju uvjete za ulazak i izdavanje vize te da će se pridržavati zahtjeva boravka u jednoj državi članici do najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana.
9. Tijekom pregleda zahtjeva za produljenje vize, nadležno tijelo može u opravdanim slučajevima pozvati podnositelje zahtjeva na razgovor i zatražiti od njih dodatne dokumente.
10. Produljenje ne smije premašiti jednu godinu, a ukupna duljina odobrenog boravka odnosno duljina prvotno odobrenog boravka i njegova produljenja ne smije premašiti dvije godine.
11. Podnositelj zahtjeva mora biti obaviješten o razlozima odbijanja zahtjeva za produljenje vize standardnim obrascem utvrđenim Prilogom II.
12. Podnositelji zahtjeva čiji su zahtjevi za produljenje vize odbijeni imaju pravo na žalbu. Žalbe se podnose protiv države članice koja je donijela konačnu odluku o zahtjevu za produljenje te u skladu s nacionalnim zakonodavstvom te države članice. Države članice pružaju detaljne informacije o postupku koji treba slijediti u slučaju žalbe, kako je utvrđeno Prilogom II.
13. Podnositelj zahtjeva mora biti obaviješten o odluci o poništenju ili ukidanju vize za privremeni boravak i razlozima na kojima se poništenje ili ukidanje temelje standardnim obrascem utvrđenim Prilogom II.

Poglavlje III. – Administrativno upravljanje i organizacija

Članak 9.

Administrativno upravljanje i organizacija

1. Primjenjuju se članci od 35. do 43., članak 45., članak 52. stavak 1. točke (a), od (c) do (f) i (h) i članak 52. stavak 2. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)].
2. Države članice vode godišnju statistiku o vizama za privremeni boravak u skladu s Prilogom III. Ti se statistički podaci podnose Komisiji do 1. ožujka svake godine za prethodnu kalendarsku godinu.

3. Informacije o vremenskim ograničenjima za pregled zahtjeva koje treba osigurati široj javnosti iz članka 45. stavka 1. točke (e) Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)] također uključuju vremenska ograničenja za vize za privremeni boravak utvrđena u članku 6. stavku 5. ove Uredbe.
4. U okviru lokalne schengenske suradnje, u smislu članka 46. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)], razmjenjuju se tromjesečni statistički podaci o podnesenim, izdanim i odbijenim vizama za privremeni boravak, kao i informacije o vrstama podnositelja zahtjeva.

Poglavlje IV. – Završne odredbe

Članak 10.

Upute o praktičnoj primjeni ove Uredbe

Komisija provedbenim aktima donosi operativne upute o praktičnoj primjeni odredaba ove Uredbe. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja navedenim u članku 11. stavku 2.

Članak 11.

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže odbor ustanovljen člankom 51. stavkom 1. Uredbe (EU) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)] (Odbor za vize).
2. Kada se poziva na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 12.

Izmjena Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma

Članak 20. stavak 2. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma zamjenjuje se sljedećim:

”2. Stavak 1. ne utječe na pravo svake ugovorne stranke da i nakon 90 dana produlji boravak stranca na svojem državnom području u izuzetnim okolnostima.”

Članak 13.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 562/2006

Uredba (EZ) br. 562/2006 izmjenjuje se kako slijedi:

(1) Članak 5. izmjenjuje se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećom:

„(b) da imaju važeću vizu ako je ona obvezna na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 539/2001*, ili važeću vizu za privremeni boravak kako je definirano u članku 3. stavku 2. Uredbe (EU) br. xxx/201x xxx **, važeću boravišnu dozvolu ili važeću vizu za dugotrajni boravak;

Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.).

**** Uredba (EU) br. xxx/201x Europskog parlamenta i Vijeća od xx.xx.201x o uspostavi vize za privremeni boravak i izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te Uredbe (EZ) br. 562/2006 i Uredbe (EZ) br. 767/2008 (SL L xxx)."**

(b) stavak 1.a zamjenjuje se sljedećim:

„1.a. Za potrebe provedbe stavka 1. datum ulaska smatra se prvim danom boravka na državnom području država članica, a posljednji dan boravka na državnom području država članica smatra se datumom izlaska. Razdoblja boravka odobrena u skladu s vizom za privremeni boravak, boravišnom dozvolom ili vizom za dugotrajni boravak ne uzimaju se u obzir u izračunu trajanja boravka na području država članica.”

(c) umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a. Stavci od 1. do 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* za ulaske povezane s boravcima na osnovi važeće vize za privremeni boravak.”

(2) Članak 7. stavak 3. izmjenjuje se kako slijedi:

(a) točka (aa) zamjenjuje se sljedećom:

„(aa) ako državljanin treće zemlje posjeduje vizu ili vizu za privremeni boravak iz članka 5. stavka 1. točke (b), temeljiti pregledi na ulasku uključuju i provjeru identiteta nositelja vize/vize za privremeni boravak te vjerodostojnosti vize/vize za privremeni boravak putem viznog informacijskog sustava (VIS) u skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća***;

***** Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u) (SL L 218, 13.8.2008., str. 60.). "**

(b) pretposljednja rečenica točke (ab) zamjenjuje se sljedećom:

„Međutim u svim slučajevima u kojima postoji sumnja u identitet nositelja vize ili vize za privremeni boravak i/ili vjerodostojnost vize ili vize za privremeni boravak sustavno se pretražuje VIS pomoću broja na naljepnici vize u kombinaciji s provjerom otisaka prstiju.”

(c) u točki (c) točka (i) zamjenjuje se sljedećim:

„(i) provjeru da osoba posjeduje važeću vizu, ako se to zahtijeva sukladno Uredbi (EZ) br. 539/2001, ili važeću vizu za privremeni boravak, osim u slučaju kada osoba posjeduje važeću boravišnu dozvolu ili važeću vizu za dugotrajni boravak; takva provjera može uključivati pretraživanje VIS-a u skladu s člankom 18. Uredbe br. 767/2008;”

Članak 14.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 767/2008

Uredba (EZ) br. 767/2008 izmjenjuje se kako slijedi:

(1) Članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Ovom se Uredbom utvrđuju namjena, funkcionalnost i obveze viznog informacijskog sustava (VIS), kako je utvrđeno u članku 1. Odluke 2004/512/EZ. Njome se utvrđuju uvjeti i postupci razmjene podataka među državama članicama o zahtjevima za vize za kratkotrajni boravak i za vize za privremeni boravak kako je definirano u članku 3. stavku 2. Uredbe (EU) br. xxx/201x xxx* te o odlukama donesenima u vezi s njima, uključujući odluke o

poništanju, ukidanju ili produljenju viza, kako bi se pojednostavila obrada takvih zahtjeva i s njima povezanih odluka.

* Uredba (EU) br. xxx/201x Europskog parlamenta i Vijeća od xx.xx.201x o uspostavi vize za privremeni boravak i izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te Uredbe (EZ) br. 562/2006 i Uredbe (EZ) br. 767/2008 (SL L xxx).”

(2) Članak 4. izmjenjuje se kako slijedi:

(a) u točki 1. dodaje se sljedeća točka:

„(e) „viza za privremeni boravak” kako je definirano u članku 3. stavku 2. Uredbe (EU) br. xxx/201x;”

(b) točke 4. i 5. zamjenjuju se sljedećima:

„4. „obrazac zahtjeva za vize” znači jedinstveni obrazac zahtjeva za vize, kako je utvrđeno u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. xxx/201x [Zakonik o vizama (preinaka)] ili Prilogu I. Uredbi (EU) br. xxx/201x;

5. „podnositelj zahtjeva” znači svaka osoba koja podliježe zahtjevu izdavanja vize sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 539/2001**, a koja je podnijela zahtjev za izdavanje vize ili bilo koja osoba koja je podnijela zahtjev za izdavanje vize za privremeni boravak sukladno Uredbi (EU) br. xxx/201x;

** Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001* od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.).”

(3) U članak 14. stavak 2. dodaje se sljedeća točka (e):

„(e) zahtjev za produljenje i kontinuirano ispunjavanje uvjeta nositelja vize za privremeni boravak.”

Članak 15.

Praćenje i ocjenjivanje

Do [tri godine od datuma početka primjene ove Uredbe] Komisija provodi ocjenjivanje primjene ove Uredbe.

Članak 16.

Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od [6 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Članak 12. primjenjuje se od [5 godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe].
4. Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*